

Citování ve filosofii

Stále se víc rozšiřující a prosazující zvyk citovat ve filosofických textech hojně jiné myslitele má svá úskalí, neboť z principu jde takřka vždy o místa vytržená z jejich vlastního kontextu. To někdy ani nemusí vadit, zvláště když citovaný myslitel má zálibu v bonmotech a aforismech, tj. když vlastně ani tak nejde o přesnou myšlenku, ale spíš o jakýsi dojem z myšlenky, někdy možná inspirativní výzvu k domýšlení. Ale všude tam, kde jde o vážné, ba nejzávažnější problémy, je takové stručné citování krajně problematické, neboť nutně zanedbává příslušné kontexty, bez nichž se krátké citace zbavují určitosti (pokud nějakou měly), stávají se vágními, a co je ještě horší, nabývají významů, které jsou nejen odlišné od významů původních, ale nejednou jsou s nimi dokonce v rozporu. Proto také sledování tzv. citovanosti má ve filosofii malou vypovídací hodnotu specificky filosofickou (a vypovídá leda o módách, zvycích a eventuálně nových formulačních trendech, ale rozhodně ne o skutečném filosofování). Zkrátka a dobře, četný citační „doprovod“ filosofického textu obvykle svědčí o malé hloubce přemýšlení, tedy o jeho povrchnosti a o zběžném, příliš uspěchaném záznamu spíš nápadů než myšlenek.

(Písek, 120527-4.)